

සමකම ඇවිරිණි /
This Reserved

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව / Department of Examinations, Sri Lanka

30 S I

Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (ඊයස් පෙළ) විභාගය, 2002 අප්‍රේල්
 கல்விப் பொதுத் தராதரப்பத்திர(உயர் தர) பரீட்சை, 2002 ஏப்பிரல்
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, April 2002

ගිණුම්කරණය I
 கணக்கீடு I
 Accounting I

පැය තුනයි
 மூன்று மணித்தியாலம்
 Three hours

මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය කඩදසි දෙකකින් සමන්විත ය.

අදාළකරුවන්ට පෙරෙක් :

පළමුවන ප්‍රශ්නය ඇතුළු ව ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
 සෑම ප්‍රශ්නයකට ම පිළිතුරු ලිවීම අලුත් කඩදසියකින් ආරම්භ කරන්න.
 එක් එක් ප්‍රශ්නයට අදාළ පෙර වැඩි ජ ප්‍රශ්නය සමඟ ඇමණිය ගුණ ය.

- (අ) හවුල් ව්‍යාපාර ගිණුම්වලට අදාළ පහත දක්වෙන එකිනෙක පද යුගලයේ එක් ප්‍රධාන වෙනස්කමක් බැගින් දක්වන්න.
- (i) ලාභලාභ ගිණුම හා ලාභලාභ විස්තරිත ගිණුම
  - (ii) ප්‍රාග්ධන ගිණුම හා ජංගම ගිණුම
  - (iii) පිටත්ව යන හවුල්කරුගේ කීර්තිනාම කොටස හා අළුතින් එක හවුල්කරුගේ කීර්තිනාම කොටස (ලකුණු 03 යි)

- (ආ) "හවුල් ව්‍යාපාර ගිවිසුමක් හා 1890 හවුල් ව්‍යාපාර පනතේ 24 වන වගන්තිය, හවුල් ව්‍යාපාර ගිණුම් සඳහා වූ විකල්ප මග පෙන්වීම් ලෙස සැලකිය හැකි ය".
- (i) හවුල් ව්‍යාපාර ගිවිසුමක අඩංගු විය හැකි ගිණුම්කරණයට මඟ පෙන්වන කොන්දේසි හතරක් සඳහන් කරන්න.
  - (ii) ඉහත (i) හි මඟ විසින් දක්වන ලද කොන්දේසි හතර සම්බන්ධයෙන් හවුල් ව්‍යාපාර පනතේ 24 වන වගන්තියේ ඇතුළත් විධි විධාන මොනවා දැයි සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)

- (ඇ) (i) නව හවුල්කරුවකු බඳවා ගැනීමේ දී කීර්තිනාමය සැලකිල්ලට නොගතහොත් ගිණුම්කරණයට අදාළ ව පැන නගින ප්‍රධාන ගැටලුව කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
- (ii) සමානුපාතික ව ලාභලාභ බෙදා ගැනීමේ ලාල් හා ජයලාල් හවුල් ව්‍යාපාරයක යෙදී සිටිති. ඔවුන් විසින් අපේක්ෂිත අනාගත සාමාන්‍ය ශුද්ධ ලාභය වර්ෂයකට රු. 200 000 කි. යෙදූ මුළු ප්‍රාග්ධනය රු. 1 000 000 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය සඳහා අපේක්ෂිත සාධාරණ පොලී අනුපාතය වසරකට 10% ක් විය. හවුල්කරුවන් දෙදෙනාගේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු සාධාරණ සංචේතනය වසරකට රු. 50 000 ක් විය. ශ්‍රීලාල් නව හවුල්කරුවෙකු ලෙස ඇතුළත් වෙයි. හවුල්කරුවන් විසින් අනාගත ලාභ සමානුපාතික ව බෙදා ගැනීමට තීරණය කරන ලදී.

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) අධි ලාභය වසර 3 කින් මිල දී ගැනීමේ ක්‍රමය පදනම් කරගෙන කීර්තිනාමයේ වටිනාකම ගණනය කිරීම.
- (2) ශ්‍රීලාල් කීර්තිනාම කොටස සඳහා අතිරේක මුදලක් නොගෙවයි නම් සහ පොත්වල කීර්තිනාම ගිණුමක් විවෘත නොකෙරේ නම් අවශ්‍ය ජනල් සටහන්.
- (3) ශ්‍රීලාල් නම කීර්තිනාම කොටස සඳහා ව්‍යාපාරයට මුදල් ගෙන එන්නේ නම් අවශ්‍ය ද්විත්ව සටහන ජනල් ස්වරූපයෙන් (ලකුණු 06 යි)

[දෙවන පිටුව බලන්න.

(ඉ) අමල් හා විමල් පිළිවෙළින් රු. 150 000 ක් හා රු. 100 000 ක් යොදා ගනු ලබන ව්‍යාපාරික කටයුතු වල නිරතවීමට එකඟ වූ ව්‍යාපාරික කාලයක් තරි අවධි ද, විමල් පුරුණ කාලීන ව ද, ව්‍යාපාර කටයුතු වල නිරතවීමට එකඟ වූ පහත දැක්වෙනුයේ ලාභලාභ බෙදා හැරීම සම්බන්ධ ඔවුන් විසින් පලකා බලකා වල විකල්ප ක්‍රමයන්ය.

- (i) යෙදු ප්‍රාග්ධන අනුපාතයට අනුව ලාභලාභ බෙදා හැරීම.
- (ii) ව්‍යාපාරික කටයුතුවල නිරතවීමට එකඟ වී ඇති කාලයට හා යෙදු ප්‍රාග්ධනයට සාධාරණ ප්‍රතිලාභයක් ලැබෙන පරිදි ලාභලාභ බෙදා හැරීම. (ව්‍යාපාර කටයුතුවල පුරුණකාලීන ව නිරත වන හවුල්කරුවකුගේ වාර්ෂික වේතනය: රු. 10 000 ක් යැයි ද, ප්‍රාග්ධනය සඳහා වාර්ෂික පොලිය 10% ක් යැයි ද ඔවුන් විසින් තීරණය කරන ලදී.)
- (iii) විමල්ට වසරකට රු. 30 000 ක අවම ලාභයක් සහතික කිරීමට යටත් වී ලාභලාභ සම සමව බෙදා හැරීම.

පසුගිය වසර දෙකක ව්‍යාපාරික ලාභලාභ පහත දැක්වේ.

වසර 2000 ලාභය	රු. 50 000
වසර 2001 අලාභය	රු. (30 000)

අවශ්‍යවන්නේ :

(1) ඉහත විකල්ප ක්‍රම තුන මත පදනම් වී ලාභලාභ විසර්ජනය කිරීම දැක්වෙන ලේඛනයක්. මෙහි දී පහත දැක්වෙන ආකාරයේ ආකෘතියක් උපයෝගීකර ගන්න.

ලාභලාභ බෙදීමේ විකල්ප ක්‍රමය	වසර 2000		වසර 2001	
	අමල් රු.	විමල් රු.	අමල් රු.	විමල් රු.
(i) විකල්පය				
(ii) විකල්පය				
(iii) විකල්පය				

(2) ඉහත දැක්වෙන (i) වන විකල්ප ක්‍රමය මත 2000 හා 2001 වර්ෂ සඳහා ලාභලාභ බෙදා ගන්නා ලදී. පසුව ලාභලාභ බෙදා ගැනීමේ ක්‍රමය වසර දෙකට ම බලපාන පරිදි ඉහත දැක්වෙන (iii) වන විකල්ප ක්‍රමයට වෙනස් කිරීමට තීරණය කරන ලදී. එසේ වෙනස් කළේ නම් හවුල්කරුවන්ගේ ප්‍රාග්ධන ගිණුම්වලට කෙරෙන සමස්ත බලපෑම වාර්තාගත කිරීමට අදාළ ජරනල් සටහන. (ලකුණු 07 යි)

(3) රත්න හා දීප විසින් 2:1 අනුපාතයට ලාභලාභ බෙදා ගනිමින් ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යනු ලැබූ අතර 2001 ජූලි 01 වන දින නාග රු. 30 000 ක ප්‍රාග්ධනයක් සහිත වී නව හවුල්කරුවෙකු ලෙස ඇතුළත් විය. රත්න, දීප හා නාගගේ නව ලාභලාභ බෙදා ගැනීමේ අනුපාතය පිළිවෙළින් 2:1:1 වේ. 2001 ජූලි 01 දින සිට බලපාන පරිදි සියලු ම හවුල්කරුවන්ට ඔවුන්ගේ ප්‍රාග්ධන ශේෂ වෙනුවෙන් 10% ක වාර්ෂික පොලියක් ද, දීපට රු. 15 000 ක වාර්ෂික වේතනයක් ද හිමි වේ. 2000 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැරණි හවුල් ව්‍යාපාරයේ ශේෂ පත්‍රය මෙසේ ය.

	රු.		රු.
ප්‍රාග්ධන ගිණුම් :		ලිඛවූ	28 000
රත්න	80 000	මෝටර් රථ	42 000
දීප	60 000	නොගැය	40 000
එකතුව	140 000	නොගැනියෝ	70 000
එකතුව	140 000	අඩුකළා	
දීප	2 000	අඩුකළා	
නොගැනියෝ	50 000	අඩුකළා	
	200 000	මුදල් හා බැංකු	(7 000)
			63 000
			27
			200

පහත සඳහන් තොරතුරු ද පොත්වලින් උපුටාගෙන ඇත.	2001 ජනවාරි 01 සිට ජූනි 30 දක්වා		2001 ජූලි 01 සිට දෙසැ. 31 දක්වා	
	රු.		රු.	
විකුණුම්	100 000		120 000	
ගැනුම්	60 000		70 000	
බොල් ණය	2 000		1 000	
ණයගැනියන්ගෙන් ලැබීම්	120 000		80 000	
මුදල් ගෙවීම් :				
- ණයගිණියන්ට	85 000		75 000	
- වියදම්	30 000		20 000	
ගැනීම් (මුදල්) :				
- රත්න	6 000		8 000	
- දීප	8 000		10 000	
- නාග			5 000	

[ඉන්වෙහි පිටුව බලන්න]

නාගයේ ඇතුළත්වීමේ දී පහත සඳහන් පරිදි වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමට ද ඒවායේ අගය පොත්වලට ගෙන ඒමට ද හවුල්කරුවෝ එකඟ වූහ.

	රු.
පී බඩු	42 000
මෝටර් රථ	51 000

සියලු ස්ථාවර වත්කම් පළමු මාස 6 සඳහා පොත් අගය මත ද දෙවන මාස 6 සඳහා ප්‍රත්‍යාගණිත අගය මත ද වර්ෂයකට 20% අනුපාතයකින් ක්ෂය කළ යුතු ය.

2001 ජූනි 30 දිනට හා 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට කොගයේ වටිනාකම පිළිවෙළින් රු. 35 000 ක් හා රු. 45 000 ක් විය. සෑම කාලච්ඡේදයක් අවසානයේ ඇති ණයගැතියන්ගෙන් 10% ක අධිමාන ණය සඳහා චෝක්කිරීමක් සිදු කළ යුතුයි.

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) 2001-12-31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වෙළෙඳ, ලාභාලාභ හා ලාභාලාභ විසර්ජන ගිණුම (කීරු ක්‍රමයට).
  - (2) 2001-12-31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා හවුල්කරුවන්ගේ ප්‍රාග්ධන ගිණුම් සහ ජංගම ගිණුම් (කීරු ක්‍රමයට).
  - (3) 2001-12-31 දිනට ශේෂ පත්‍රය. (ලකුණු 16 යි)
- (මුළු ලකුණු 36 යි)**

2.

(අ) ලාල් ව්‍යාපාරයේ පොත්වලින් උපුටාගන්නා ලද 2001 වර්ෂය ආරම්භයේ දී හා අවසානයේ දී පැවති මුළු වත්කම් හා බාහිර වගකීම් ශේෂයන් පහත දක්වේ.

	මුළු වත්කම්	බාහිර වගකීම්
	රු.	රු.
2001 ජනවාරි 01 දින	150 000	60 000
2001 දෙසැම්බර් 31 දින	240 000	90 000

පහත සඳහන් එක් එක් ස්වාධීන තත්ත්වය යටතේ 2001 වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපාරයේ ලාභය හෝ අලාභය වෙන වෙන ම ගණනය කරන්න.

- (i) වර්ෂය තුළ දී අයිතිකරු විසින් ව්‍යාපාරයට අමතර ප්‍රාග්ධනය යොදවා නොමැති අතර ගැනිලි සිදුකර නොමැත.
  - (ii) වර්ෂය තුළ දී අයිතිකරු විසින් මසකට රු. 5 000 බැගින් ගැනිලි කරන ලද අතර අමතර ප්‍රාග්ධනය ලෙස රු. 20 000 ක මුදල් ව්‍යාපාරයට යොදවන ලදී.
- (ලකුණු 02 යි)**

(ආ) පහත එක් එක් ගනුදෙනුව නිසා කොගයට හා ශුද්ධ ලාභයට සිදුවන බලපෑම - "වැඩිවේ", "අඩුවේ" හෝ "වෙනස් නොවේ" - වශයෙන් දක්වා, එම බලපෑමේ වටිනාකම එය ඉදිරියෙන් දක්වන්න.

ගනුදෙනුව	කොගය		ශුද්ධ ලාභය	
	බලපෑම	වටිනාකම රු.	බලපෑම	වටිනාකම රු.
(i) භාණ්ඩ ණයට ගන්නා රු. 10 000				
(ii) රු. 20 000 ක කොගයක් රු. 25 000 කට ණයට වික්කා				
(iii) රු. 5 000 ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ අයිතිකරු ගන්නා				
(iv) රු. 10 000 ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ පත්සලකට පරිත්‍යාග කළා				
(v) රු. 10 000 ක් පිරිවැය වූ රු. 15 000 කට විකුණූ භාණ්ඩ				
ගනුදෙනුකරු විසින් ආපසු එව්වා				

(ලකුණු 05 යි)

(අ) සරත්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2002 ජනවාරි මාසය සඳහා ණයට ගැනුම් හා ණයට විකුණුම් පිළිබඳ ගනුදෙනු පැහැදිලි කර දක්වේ.

- (i) ජනවාරි 10 - ඉන්වොයිස් අංකය 209 : එරික්ට විකුණුම් රු. 5 000 (දළ), වෙළෙඳ වට්ටම් 5%
- (ii) ජනවාරි 12 - ඉන්වොයිස් අංකය 350 : ජගන්ගේ මිලට ගැනුම් රු. 2 000
- (iii) ජනවාරි 20 - ඉන්වොයිස් අංකය 510 : නිමල්ගේ මිලට ගැනුම් රු. 1 500 (දළ), වෙළෙඳ වට්ටම් 10%
- (iv) ජනවාරි 25 - ඉන්වොයිස් අංකය 210 : ලික්ට විකුණුම් රු. 2 500

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) ඉහත ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමට අවශ්‍ය ලෙජර ගිණුම් (විශේෂ ජ්‍යෙෂ්ඨ හා පාලන ගිණුම් පවත්වා ගන්නේ නැති බව උපකල්පනය කරන්න.)
- (2) ගැනුම් ජ්‍යෙෂ්ඨ හා විකුණුම් ජ්‍යෙෂ්ඨ
- (3) ඉහත ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමට අවශ්‍ය ලෙජර ගිණුම් (විශේෂ ජ්‍යෙෂ්ඨ හා පාලන ගිණුම් පවත්වාගෙන යන බව උපකල්පනය කරන්න.)

(ලකුණු 04 යි)

(ඉ) ගංගා සහ සමාගමේ 2001 ගිණුම් වර්ෂයේ ලෙජර ගිණුම් පිළියෙළ කරන ලද්දේ කතිෂ්ඨ ගිණුම් ලිපිකරුවෙකු විසිනි. ඔහු විසින් පිළියෙළ කරන ලද 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පිරික්සුම් කුලනය නොවී ය. පසුව කරන ලද ගිණුම් පරීක්ෂාවක දී පහත සඳහන් වැරදි හෙළිදරව් විය.

- (i) ණයගැතියකුගෙන් ලද රු. 2 000 ක වෙක්පත අත්පිට විකුණුම් ගිණුමට බැර කර තිබිණි.
- (ii) උපකරණ අළුත්වැඩියා සඳහා ගෙවූ රු. 1 800 ක් උපකරණ ගිණුමේ හරට පිටපත් කර ඇත.
- (iii) මසකට රු. 2 000 බැගින් වූ ගොඩනැගිලි කුලිය වර්ෂය තුළ දී ගෙවා නොමැත. එහෙත් ගෙවිය යුතු වාර්ෂික කුලිය ගොඩනැගිලි ගිණුමට හර කර ගෙවිය යුතු ගොඩනැගිලි කුලිය ගිණුමට බැර කර ඇත.
- (iv) දුන් වට්ටම් රු. 600 ක් විකුණුම් ගිණුමට බැර කර ණයගැතියන්ට හර කර ඇත.
- (v) ඊළඟ වර්ෂයට බලපාන පරිදි රු. 25 000 ක වටිනාකමක් වූ විකුණුම් ගිවිසුමකට ව්‍යාපාරය ඇතුළත් වූ අතර ඒ සඳහා රු. 10 000 අත්තිකාරම් මුදලක් ලබා ගත්තේ ය. මෙම ගනුදෙනුව වාර්තා කිරීමේ දී මුළු වටිනාකම රු. 25 000 ක් විකුණුම් ගිණුමට බැර කර ඇති අතර රු. 10 000 ක් හා රු. 15 000 ක් පිළිවෙලින් මුදල් පොතට හා ණයගැතියන්ට හර කර ඇත.

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) මෙම වැරදි නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය ජ්‍යෙෂ්ඨ සටහන්
- (2) ඉහත එක් එක් වැරදි නිවැරදි කිරීම මගින් ඇති වූ අවසාන ප්‍රතිඵලයේ වටිනාකම ගිණුම්කරණ සම්කරණයට බලපාන අන්දම පහත දැක්වෙන ආකාරයේ වගුවක් තුළ දක්වීම. අදාළ වටිනාකම වැඩිවීම (+) හෝ අඩුවීම (-) දක්වන සලකුණ ද වටිනාකම ඉදිරියෙන් දක්වන්න.

	වත්කම් = රු.	වගකීම් + රු.	අයිතිකරුගේ ස්කන්ධය රු.
(i)			
(ii)			
(iii)			
(iv)			
(v)			

(ලකුණු 05 යි)

(මුළු ලකුණු 16 යි)

(අ) පහත දැක්වෙන එක් එක් ප්‍රකාශය සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන වග සඳහන් කරන්න. පිළිතුරු ලිවීමේ දී ප්‍රශ්න අංකය ඉදිරියෙන් 'සත්‍ය' හෝ 'අසත්‍ය' යනුවෙන් ලිවීම ප්‍රමාණවත් ය.

- (i) වාර්ෂික වාර්තාවක ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශයකින් පිළිබිඹු වන්නේ ව්‍යාපාරයක ආර්ථික ප්‍රතිඵලවලට අදාළ අනාගත සැලසුම් පිළිබඳ සාරාංශයකි.
- (ii) මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී ගැලපුම් සිදුකිරීම අවශ්‍ය වන්නේ ව්‍යාපාරයක ආර්ථික ප්‍රතිඵල කාලපරිච්ඡේද වශයෙන් වාර්තා කළ යුතු බැවිනි.
- (iii) ගිණුම්කරණ සංකල්පවලින් ප්‍රකාශවන මූලධර්මවලට වඩා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්වලින් නියම කෙරෙන නිර්දේශ ව්‍යාකූලභාවයෙන් අඩු ය.
- (iv) ආර්ථික හා සමාජයීය පරිසරය කෙරෙහි වඩාත් අවධානය යොමු කළ යුත්තේ එක් එක් ව්‍යාපාරවල මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී නොව රටක සමස්ත ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීමේ දී ය.

(ලකුණු 02 යි)

(ආ) ගිණුම්කරණ සංකල්ප පිළිබඳ මබගේ දකුම ආශ්‍රයෙන් පහත සඳහන් වගුවේ ගිණුම්වලට උචිත පිළිතුරු සපයන්න. පිළිතුරු ලිවීමේ දී මෙවැනි වගුවක් පිළියල කිරීම අනිවාර්ය නොවේ.

සංකල්පය	මූලික අදහස	සංකල්පය මගින් මූල්‍ය ප්‍රකාශවලට කෙරෙන බලපෑම්වලින් එකක්
(i) ගිණුම්කරණ ඒකක සංකල්පය		
(ii) ගැලපුම් සංකල්පය		
(iii) කාලච්ඡේද සංකල්පය		
(iv) අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ සංකල්පය		
(v) මූල්‍ය මිනුම් සංකල්පය		
(vi) ඓතිහාසික පිරිවැය සංකල්පය		

(ලකුණු 06 යි)

(ඇ) සුනිමල් ව්‍යාපාරයේ 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළ ගිණුම් පොත්වල කළ යුතු ගැලපුම් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- (i) 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපාරයේ ගබඩාවේ පැවති තොගය රු. 250 000 කට ආගණනය කර තිබූ අතර ගැනුම්වලින් එදින වන විට ගබඩාවට ලැබී තැනි මාර්ගස්ථ තොගවල වටිනාකම රු. 12 500 ක් විය.
- (ii) සුනිමල්ගේ පෞද්ගලික ආදායම් බද්ද වූ රු. 8 000 ක් ව්‍යාපාරය විසින් ගෙවා එය විවිධ වියදම් ගිණුමේ හර කර ඇත. සුනිමල්ගේ පෞද්ගලික නිවාසය සෑදීම වෙනුවෙන් මහජන බැංකුවෙන් ලද රු. 25 000 ක් වූ ණය වෙත්පත ව්‍යාපාරයේ බැංකු ගිණුමේ තැන්පත් කොට විවිධ ආදායම් ගිණුමට බැර කර තිබේ.
- (iii) ණයගැතියෙකු වූ නිමල්ගේ රු. 5 000 ක ශේෂය බොල්ණය ලෙස පසුගිය වර්ෂයේ කපා හැර තිබුණත්, තම ණය මුදල පියවීම සඳහා කාර්යාල උපකරණයක් මෙම වර්ෂය තුළ දී මුහු විසින් ව්‍යාපාරයට ගෙනෙන ලදී. ව්‍යාපාරය විසින් මෙම උපකරණය රු. 6 000 ට අගය කරනු ලැබූ අතර නිමල්ගේ ණය මුදල පියවීම ප්‍රමාද වූ නිසා එම පමුදුරණ වටිනාකම ණයට හිලවී කරගන්නා ලදී.
- (iv) 2000 දෙසැම්බර් 31 දිනට උපරිත විවිධ වියදම් වූ රු. 5 000 ක් ණයහිමියන්ගේ ගිණුමේ සටහන් කර තිබිණි. 2001 වර්ෂය තුළ දී මෙම ප්‍රමාණය ගෙවා ඇති අතර එය විවිධ වියදම් ගිණුමට හර කර ඇත. 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට උපරිත විවිධ වියදම් හා කලින් ගෙවූ විවිධ වියදම් පිළිවෙළින් රු. 1 000 ක් හා රු. 2 500 ක් විය.

අවශ්‍යවන්නේ

- (1) ඉහත ගැලපුම් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ජනල් සටහන්.
- (2) මෙම ගැලපුම් කිරීමට පෙර ව්‍යාපාරය විසින් ගණනය කර තිබූ ශුද්ධ ලාභය රු. 180 000 ක් යැයි සලකා මෙම ගැලපුම් කිරීමෙන් පසු නිවැරදි ලාභය ගණනය කිරීමේ ප්‍රකාශයක්.

(ලකුණු 08 යි)
(මුළු ලකුණු 16 යි)

[ගණවනි පිටුව බලන්න.

4. (අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 5 - "තොග" ප්‍රමිතියට අනුව පහත සඳහන් පද පැහැදිලි කරන්න.

(i) තොග

(ii) තොග පිරිවැය

(ලකුණු 02 ය.)

(ආ) නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක් වන සීමිත වීර සමාගම, ඔවුන්ගේ පසුගිය ශේෂ පත්‍රයේ තොග සම්බන්ධව පහත සඳහන් තොරතුරු සමස්ත සපයා ඇත.

තොග රු. 1 200 000

මෙම තොගය සමන්විත වූයේ අමුද්‍රව්‍ය රු. 500 000 කින්, කෙරිගෙන යන වැඩ රු. 100 000 කින් හා නිමිභාණ්ඩ රු. 600 000 කින් ය. තොග අගය කිරීම සඳහා "පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධිය අගය යන්නෙන් අඩු අගය" යන ක්‍රමය භාවිත කරනු ලැබී ය. ප්‍රථම ලැබීම් ප්‍රථම නිකුත් ක්‍රමය යොදා ගනිමින් තොග පිරිවැය ගණනය කර ඇත. රු. 500 000 ක ණයක් ලබාගැනීම සඳහා සුරැකමක් ලෙස තොගය ඇපයට තබා ඇත.

අවශ්‍යවන්නේ

(1) ඉහත තොගය නිවැරදි ව ශේෂ පත්‍රය තුළ නිරූපනය කළ යුතු ආකාරය.

(2) මූල්‍ය ප්‍රකාශ තුළ තොග සම්බන්ධ අමතර හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළ සටහන්

(ලකුණු 03 ය.)

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 8 - "ක්ෂය ගිණුම්කරණය" ප්‍රමිතියට අනුව පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

(i) වත්කමක "ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය" කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(ii) ක්ෂය කළ හැකි වත්කමක ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී සැලකිල්ලට ගන්නා සාධක දෙකක් සඳහන් කරන්න.

(iii) ක්ෂය කළ හැකි වත්කම් සම්බන්ධ ව මූල්‍ය ප්‍රකාශවල කළ යුතු හෙළිදරව් කිරීම් දෙකක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03 ය.)

(ඈ) 2000 ජනවාරි 01 දින සම්පත් විසින් "සම්පත් මුද්‍රණාලය" නමින් මුද්‍රණ ව්‍යාපාරයක් අරඹන ලදී. ව්‍යාපාරය යොදාගන්නා යන්ත්‍රවලට අදාළ විස්තර පහත දැක්වේ.

අයිතමය	පිරිවැය රු.	මිලදී ගත් දිනය	සුන්බුන් අගය (රු.)	ඵලදී ජීව කාලය (වර්ෂ)
මුද්‍රණ යන්ත්‍රය	180 000	01-01-2000	30 000	10
අකුරු ඇමිණීමේ යන්ත්‍රය	60 000	01-01-2000	නැත	5
කොළ කැපීමේ යන්ත්‍රය	75 000	30-06-2000	5 000	7

සම්පත් මුද්‍රණාලය එහි යන්ත්‍ර සරල මාරු ක්‍රමය මත ක්ෂය කිරීමට තීරණය කළ අතර, ව්‍යාපාරයේ මූල්‍ය වර්ෂය සෑම වර්ෂයක ම දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වේ.

මුද්‍රණ කර්මාන්තයේ සිදු වූ තාක්ෂණික වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගෙන ව්‍යාපාරය 2001 ජනවාරි මාසය මුල දී පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී.

(i) රු. 125 000 ක පිරිවැයක් දරමින් මුද්‍රණ යන්ත්‍රය නවීකරණයක් කරන ලදී. මෙම නවීකරණය හේතුවෙන් මුද්‍රණ යන්ත්‍රයේ ඵලදී ජීව කාලය 2001 ජනවාරි 01 ද සිට වසර 12 ක් දක්වා වැඩි විය. මෙම කාලය අවසානයේ එහි සුන්බුන් අගය රු. 50 000 ලෙස ඇස්තමේන්තු කරන ලදී.

(ii) අකුරු ඇමිණීමේ යන්ත්‍රය යල්පැන ඇති බව තීරණය කරන ලද අතර එහි කිසිදු වටිනාකමක් නැති හෙයින් එය සම්පූර්ණයෙන් ම පොත්වලින් කපා හරින ලදී.

(iii) කොළ කැපීමේ යන්ත්‍රය රු. 20 000 කට විකුණන ලදී.

අවශ්‍යවන්නේ :

(1) 2000-12-31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා එක් එක් යන්ත්‍රයට අදාළ ක්ෂයවීම් (වෙන් වෙන් ව),

(2) 2001-12-31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා මෙම යන්ත්‍ර වෙනුවෙන් ලාභාලාභ ගිණුමට හර කළ මුළු වටිනාකම (මෙහි දී එක් එක් යන්ත්‍රයට අදාළ වටිනාකම වෙන් වෙන් ව පෙන්වන්න.)

(3) 2001 වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපාරයේ පහත සඳහන් ලෙජර ගිණුම් (ව්‍යාපාරය සියලු යන්ත්‍ර සඳහා එක් යන්ත්‍ර ගිණුමක් පවත්වා ගෙන ගියේ ය.)

(i) යන්ත්‍ර ගිණුම

(ii) යන්ත්‍ර ක්ෂය ගිණුම

(iii) යන්ත්‍ර ක්ෂය වෙන්කිරීමේ ගිණුම

(iv) යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීමේ ගිණුම

(ලකුණු 08 ය.)

(මුළු ලකුණු 16 ය.)

[හස්තවත් පිටුව බලන්න.

- (අ) පහත සඳහන් එක් එක් පදය පැහැදිලි කොට ඒ සඳහා එක් උදාහරණයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.
- (i) අයහාර ලැබීම (ii) ප්‍රාග්ධන ලැබීම

(ලකුණු 02 යි)

- (ආ) පහත සඳහන් එක් එක් අයිතමය ප්‍රාග්ධන වියදමක් ද, අයහාර වියදමක් ද, විලම්භිත අයහාර වියදමක් ද යන්න සඳහන් කරන්න.

- (i) නව යන්ත්‍රයක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා යෙදූ කම්කරුවන්ට ගෙවූ වැටුප්
- (ii) යන්ත්‍රයක ගෙවී ගිය කොටසක් ප්‍රතිසම්පාදනය කිරීමේ පිරිවැය
- (iii) ආරම්භක වියදම්
- (iv) පරණ මෝටර් රථයක් සඳහා එය පාවිච්චි කිරීමට පෙර දරන ලද අළුත්වැඩියා වියදමක්
- (v) අළුත් අවුරුද්ද සඳහා කර්මාන්තශාලා ගොඩනැගිල්ල පින්තාරු කිරීම සඳහා දරන ලද පිරිවැය
- (vi) නව නිෂ්පාදනයක් හඳුන්වාදීම වෙනුවෙන් දැරූ විශාල ප්‍රචාරණ වියදමක්

(ලකුණු 03 යි)

- (ඇ) රටේ ව්‍යාපාරයේ පසුගිය මූල්‍ය වර්ෂ දෙක සඳහා වූ ගිණුම් පොත්වලින් පහත සඳහන් තොරතුරු උපුටාගෙන ඇත.

වර්ෂය	කපාහල බොල් ණය රු.	දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයගැතියෝ රු.	දෙසැම්බර් 31 දිනට විශේෂිත වෙන්කිරීම් රු.	සාමාන්‍ය වෙන්කිරීම්
2000	860	11 000	1000	8%
2001	650	12 000	500	6%

මෙම ව්‍යාපාරයේ මූල්‍ය වර්ෂය සෑම වර්ෂයක ම දෙසැම්බර් 31 දිනට අවසන් වේ. අධිමාන ණය සඳහා වෙන්කිරීමේ දී, අයකර ගැනීම අපහසු විය හැකි ණයගැති ශේෂ සඳහා 100% විශේෂිත වෙන්කිරීමක් ද ඊට පසු ඉතිරි ණයගැති ශේෂය සඳහා සාමාන්‍ය වෙන්කිරීමක් ද ඇති කිරීම ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිපත්තිය වේ. අධිමාන ණය වෙන්කිරීමේ ගිණුම මගින් බොල් ණය කපා හරිනු ලැබේ.

2000 ජනවාරි 01 දිනට ව්‍යාපාරයේ අධිමාන ණය සඳහා විශේෂිත වෙන්කිරීම රු. 1200 ක් වූ අතර සාමාන්‍ය වෙන්කිරීම රු. 550 ක් විය.

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) එක් එක් වර්ෂයේ ලාභලාභ ගිණුමට මාරුකිරීම් පෙන්වමින් පසුගිය වර්ෂ දෙක සඳහා අධිමාන ණය වෙන්කිරීමේ ගිණුම
- (2) 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයගැතියන් සඳහා ශේෂ පත්‍ර උඩතනය

(ලකුණු 04 යි)

- (ඈ) 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට සීමිත කපුන් සමාගමේ ගැනුම් ලෙජර පාලන ගිණුමේ පහත සඳහන් ශේෂ දක්විණි.

2001 ජනවාරි 01 දිනට බැර ශේෂය	35 000
2001 ජනවාරි 01 දිනට හර ශේෂය	500
ණයට ගැනුම්	275 000
ලද වට්ටම්	1000
ණයහිමියන්ට කළ ගෙවීම්	243 000
ආපසු යැවූම්	2 500
ණයහිමියන් විසින් ආපසු ගෙවූ මුදල්	200
ගෙවිය යුතු බිල්පත්	3 000
විකුණුම් ලෙජරයෙන් මාරු කළ ශේෂය	850
2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට හර ශේෂය	650

2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට පාලන ගිණුමේ ශේෂය ගැනුම් ලෙජරයේ ශේෂ ලයිස්තුවේ එකතුව සමග එකඟ නොවිණි. පසුව කරන ලද පරීක්ෂණයක දී පහත සඳහන් වැරදි හෙළිදරව් විය.

- (i) ගැනුම් ජනලය රු. 500 ක් අඩුවෙන් එකතු කර තිබුණි.
- (ii) ණයහිමි ශේෂ ලයිස්තුවෙන් රු. 250 ක බැර ශේෂයක් මඟහැරී තිබිණි.
- (iii) ලද වට්ටම් රු. 350 ක් මුදල් පොතේ හා ලද වට්ටම් ගිණුමේ නිවැරදිව ඇතුළත් කර තිබුණත් එය ණයහිමි ගිණුමට පිටපත් කර නොතිබිණි.
- (iv) ගැනුම් ජනලයේ ඇතුළත් රු. 780 ක අයිතමයක් ණයහිමි ගිණුමට ඇතුළත්කර තිබුණේ රු. 870 ක් ලෙස ය.
- (v) සැපයුම්කරුවෙකුට හරවා යවන ලද රු. 850 ක් අගය වූ බඩු තොගයක් ණයහිමි ගිණුමේ නිවැරදිව ඇතුළත් කර තිබුණත් එය පාලන ගිණුමේ ඇතුළත් කර තිබුණේ රු. 1850 ක් ලෙස ය.

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) ඉහත වැරදි නිවැරදි කිරීමට පෙර පාලන ගිණුම.
- (2) ඉහත (1) හි ශේෂයට සිදුකෙරෙන ගැලපුම් දක්වන පරිදි පාලන ගිණුම.
- (3) නිවැරදි කරන ලද පාලන ගිණුමේ ශේෂය සමග ශේෂ ලයිස්තුවේ එකතුව සංසන්දනය කිරීමේ ප්‍රකාශයක්

(ලකුණු 07 යි)

(මුළු ලකුණු 16 යි)

[අවමවන පිටුව බලන්න.

6. (අ) (i) මුදල් පොතේ ශේෂය සමග බැංකු ප්‍රකාශයේ ශේෂය සංසන්දනය කිරීමේ දී මුදල් පොතේ වාර්තා සිදුවන අයිතම දෙකක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු)
- (ii) 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට වේවිච්චි සමාගමේ මුදල් පොතේ බැංකු තීරුවේ රු. 17 900 ක හර ශේෂ දක්විණි. මෙම ශේෂය මෙදිනට වූ බැංකු ප්‍රකාශයේ ශේෂය සමග එකත නොවූ අතර පහත සඳහන් ගනුදෙනු මෙම වෙනසට හේතු විය.
- (1) වරිපණම් සඳහා ස්ථාවර නියෝග වූ රු. 1 250 ක් දෙසැම්බර් 3 වන දින බැංකුව විසින් ගෙවා ඇත.
  - (2) බැංකු ගාස්තු රු. 650 ක් දෙසැම්බර් 16 වන දින සමාගමේ බැංකු ගිණුමෙන් අඩු කර ගෙන ඇත.
  - (3) දෙසැම්බර් 20 දින නිකුත් කළ රු. 850 ක් වටිනා චෙක්පත් මුදල් පොතේ වාර්තා ගතකර ඇත්තේ රු. 580 ක් ලෙසය.
  - (4) 2001 නොවැම්බර් මාසය තුළ නිකුත් කරන ලද රු. 1 850 ක චෙක්පතක් ද 2001 දෙසැම්බර් මාසය තුළ නිකුත් කරන ලද රු. 2 500 ක චෙක්පතක් ද 2001 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් බැංකුවට ඉදිරිපත් වී නොතිබිණි.
  - (5) දෙසැම්බර් 30 දින බැංකුවේ තැන්පත් කරන ලද නමුත් බැංකු ප්‍රකාශයේ ඇතුළත් වී නොතිබුණු චෙක්පත්වල මුළු වටිනාකම රු. 3 900 ක් විය.
  - (6) දෙසැම්බර් මාසය තුළ ව්‍යාපාරය විසින් සැපයුම්කරුවකු සමග ගිවිසුමකට එළඹ අත්තිකාරමක් ලෙස රු. 5 000 ක් වටිනා චෙක්පතක් නිකුත් කරන ලදී. නමුත් ඔහු සමග පසුව ඇති වූ මතභේදයක් නිසා මෙම චෙක්පතට ගෙවීම තහර කිරීමේ විධානයක් බැංකුවට යවා මුදල් පොතේ ද ඒ පිළිබඳ අවශ්‍ය සටහන් තබන ලදී. කෙසේ නමුත් ඒ වන විටත් මෙම චෙක්පතට ගෙවීම් කර ඇති නිසා විධානය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි බව බැංකුව විසින් දන්වන ලදී.
  - (7) රු. 2 500 ක වටිනාකමක් වූ ලද විනිමය බිලක් දෙසැම්බර් 5 දින රු. 2 350 කට වට්ටම් කර ගන්නා ලදී. නියමිත දින දී මෙම විනිමය බිල සඳහා ගනුදෙනුකරු විසින් නොගෙවන ලද අතර බැංකුව විසින් දෙසැම්බර් 28 දින රු. 2 510 ක් සමාගමේ බැංකු ගිණුමෙන් අයකර ගන්නා ලදී. මෙම වටිනාකම තුළ රු. 10 ක මුද්දර ගාස්තු ද ඇතුළත් විය.

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට වූ නිවැරදි ශේෂය දක්වෙන පරිදි මුදල් පොතේ අවශ්‍ය ගැළපීම් කිරීම.
- (2) ගළපන ලද මුදල් පොතේ ශේෂයෙන් ආරම්භ කරමින් බැංකු සැපයුම් ප්‍රකාශයක් (ලකුණු 07 යි)

(ආ) නිම් ඇඳුම් නිෂ්පාදන ආයතනයක් වූ, අලංකාර සමාගමේ පොත්වලින් පහත සඳහන් තොරතුරු ලබාගෙන ඇත.

2001 ජනවාරි 01 දිනට ශේෂයන්	රු.
රෙදි තොග	180 000
නිම් තොග (කම්හලේ)	200 000
නොනිම් තොග	140 000
2001 වර්ෂය තුළ සිදු වූ ගනුදෙනු	රු.
මිලට ගත් රෙදි	250 000
කම්හලට නිකුත් කළ රෙදි	350 000
සෘජු වැටුප්	200 000
කම්හල් ගොඩනැගිලි ක්ෂය	240 000
යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියා	120 000
කම්හල් පරිපාලන වියදම්	220 000
වෙළඳ අංශයට මාරු කළ නිම් ඇඳුම් තොගය	750 000
2001 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂයන්	රු.
රෙදි තොග	?
නිම්තොග (කම්හලේ)	?
නොනිම් තොග	130 000

කම්කරු ආරවුලක් නිසා 2001 දෙසැම්බර් 31 දින කම්හලේ ඉතිරි ව තිබූ බඩු තොගයෙන් රු. 25 000 ක් වටිනා නිම් ඇඳුම් තොගයක් විතාග වූ අතර එය වර්ෂයේ ලාභාලාභ ගිණුමෙන් කපා හැරීමට කීරණය කරන ලදී.

මෙම ව්‍යාපාරය වර්ෂයක් තුළ නිපද වූ තොග සම්පූර්ණයෙන් ම වෙළෙඳ අංශයට මාරු නොකෙරේ. එම නිසා කම්හලේ ඉතිරිවන නිම්තොග නිෂ්පාදන ගිණුම තුළ ගළපනු ලැබේ.

අවශ්‍යවන්නේ :

- (1) 2001 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා නිෂ්පාදන ගිණුම
- (2) තොග අලාභය සටහන් කිරීම සඳහා ජනල් සටහන (ලකුණු 08 යි)

(මුළු ලකුණු 16 යි)

***